

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-2789/19-A

Název	Základní škola, Praha 9 - Černý Most, Gen. Janouška 1006
Sídlo	Generála Janouška 1006, 198 00 Praha 9
E-mail	info@zsgenjanouska.cz
IČ	61386898
Identifikátor	600040577
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jaroslava Budilová
Zřizovatel	Městská část Praha 14
Místo inspekční činnosti	Generála Janouška 1006, 198 00 Praha 9
Termín inspekční činnosti	15. 10. 2019 – 18. 10. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola Praha 9 – Černý most, Generála Janouška 1006 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. Vzdělávání je realizováno podle Školního vzdělávacího programu *Strom poznání* (dále „ŠVP“), který se

zaměřuje na environmentální výchovu. Ekologické aktivity efektivně doplňují a rozšiřují obsah vzdělávání. Škola opakovaně obhájila prestižní mezinárodní titul Ekoškola a získala titul Škola udržitelného rozvoje. Předškolní vzdělávání se uskutečňuje v přípravné třídě. Na dopolední vyučování vhodně navazuje činnost školní družiny.

K termínu inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo 530 žáků ve 24 třídách, 202 žáků v 7 odděleních školní družiny. V rámci pražského regionu se jedná o středně velkou sídlištní školu. Nejvyšší povolený počet žáků byl naplněn z 66 %. Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2013 došlo k nárůstu počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) a žáků s odlišným mateřským jazykem (dále „OMJ“). Z celkového počtu žáků tvoří přibližně třetinu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) působí ve funkci od roku 2016. Koncepční záměry vycházející z aktuálních podmínek školy a jejích potřeb se vedení školy daří průběžně realizovat.

V souladu se stanovenými cíli klade ředitelka důraz na vytvoření otevřeného komunikačního prostředí a příznivé pracovní atmosféry. Uplatňuje demokratický styl řízení, část svých kompetencí účelně delegovala na své zástupce a vedoucí ročníkových a předmětových komisí. Pedagogičtí pracovníci se soustřeďují v metodických orgánech, v jejichž rámci si pravidelně vyměňují a sdílejí zkušenosti z výuky a vyhodnocují naplňování ŠVP. Chybí však pravidelné vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků včetně přijímání účinných opatření ke konkrétním zjištěním. Vedení školy uskutečňuje systematickou kontrolu chodu školy i komplexní hospitační činnost. Ředitelka i její zástupkyně ve výstupech z hospitační činnosti poskytují pedagogům potřebná doporučení z hlediska správného organizačního a metodického vedení výuky. V některých případech jsou však přijata opatření pro zlepšení kvality výuky méně efektivní, což se projevuje v nižší míře využití aktivizačních metod a forem ve výuce a diferenciaci práce žáků. Část pedagogů se plně neztotožňuje s nastavenou koncepcí vzdělávání a je konzervativní v uplatňovaných strategiích výuky.

Ředitelka sice projednává s pedagogickou radou některé záležitosti ohledně výchovně vzdělávacího procesu, není však zřejmé, zda jsou k jednotlivým zjištěním týkajícím se kvality výuky pravidelně přijímána potřebná opatření a je vyhodnocována jejich účinnost. Rovněž předložené záznamy z pedagogických rad tuto skutečnost nedokládají.

Vzdělávání ve škole zajišťuje stabilizovaný, převážně kvalifikovaný sbor pedagogických pracovníků (33 učitelů v ZŠ, sedm asistentů pedagoga, sedm vychovatelek a dva speciální pedagogové). Nekvalifikovanost a krátká pedagogická zkušenost části vyučujících se neprojevila v kvalitě poskytovaného vzdělávání. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vychází zejména z potřeb školy.

Realizaci ŠVP účelně podporují systematicky rozvíjené partnerské vztahy. Jako stěžejní partneri jsou školou vnímáni zákonní zástupci žáků. Prospěšná je úzká spolupráce se zřizovatelem, který se podílí na zlepšování materiálního vybavení. Plnění koncepčních záměrů školy podporuje i spolupráce s ekologicky orientovanými základními školami, občanským sdružením TEREZA, Klubem ekologické výchovy, ZOO Praha a Přírodovědeckou fakultou UK. Dlouhodobě škola dobře spolupracuje s institucemi v oblasti bezpečnosti a prevence sociálně patologických jevů. Žáci mají možnost aktivně se zapojit do chodu školy prostřednictvím práce žakovského parlamentu.

Financování školy umožňuje její plynulý chod i naplňování ŠVP. Vícezdrojové financování se pozitivně odráží v materiálním vybavení, které je průběžně doplňováno a obnovováno. Škola každoročně vybavuje odborné učebny i kmenové třídy moderní technikou. Ta však byla v hodinách žáky využita pouze v menší míře. Pro výuku je k dispozici dostatek kmenových tříd i specializovaných učeben - divadelní sál, dílny, cvičná kuchyňka, počítačové učebny. K realizaci vzdělávacích programů i relaxačnímu pobytu dětí a žáků jsou efektivně využívána nadstandardní sportovní zázemí (venkovní sportoviště, tři tělocvičny), školní zahrada a knihovna.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem průběhu vzdělávání je příznivá pracovní atmosféra podporující učení. Děti a žáci respektují stanovená pravidla a postupy práce. Sledovaná výuka na 1. a 2. stupni vykazovala kvalitativně odlišnou úroveň projevující se v rozdílném využití aktivizujících metod a forem výuky a hodnocení práce žáků.

Výbornou úroveň vykazovalo vzdělávání v přípravné třídě. Vyučující dětem vytvářela prostor pro vlastní vyjádření dle jejich možností, poskytovala jim dostatek času k práci. Průběžně je oceňovala za snahu i dílčí pokrok, povzbuzovala je k následné aktivitě. Výuka vycházela z individuálních potřeb dětí, byla organizačně i didakticky promyšlená, podporovala prosociální chování a rozvoj samostatnosti. Grafomotorická prevence byla rozvíjena komplexně. Názornost výuky byla vhodně doplněna častým využíváním pomůcek. Tempo výuky odpovídalo schopnostem dětí, byla zařazena aktivní i pasivní relaxace.

Aplikované metody a formy výuky v základním vzdělávání vesměs odpovídaly charakteru probíraného učiva, stanovenému cíli, věku žáků a jejich schopnostem. Zejména ve výuce na 2. stupni bylo zastoupené účelné střídání metod a forem práce, kterým se dařilo udržovat zájem žáků o probírané učivo. V hospitovaných hodinách vyučující kombinovali frontální výuku s řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků, v některých případech uplatňovali kooperaci při skupinové práci i práci ve dvojicích. Žáci pracovali na problémových úlohách, při jejich řešení účelně využívali dříve nabyté vědomosti a znalosti. V některých hodinách na 2. stupni byla účinně použita badatelská výuka a vzájemné učení. Vyučující tak vhodně podporují nejen schopnost komunikovat a spolupracovat (prohlubování a získávání sociálních, komunikativních a občanských kompetencí), ale i schopnost žáků propojovat učivo s reálným životem. Učivo bylo zpravidla probíráno v souvislostech, nechybělo zařazení mezipředmětových vztahů a praktických příkladů z praxe. Vyučující vždy využívali ocenění dílčích pokroků žáků formou pochvaly a povzbuzení, převážně respektovali tempo práce žáků, poskytovali jim prostor pro dotazy a individuální pomoc. Pedagogové ve sledované výuce velmi dobře rozvíjeli čtenářskou gramotnost žáků, která je také podporována vydáváním školního časopisu a realizací Čtenářského klubu.

Ve sledované výuce cizích jazyků vyučující cíleně rozvíjeli receptivní i řečové dovednosti žáků, kladli důraz na osvojení příslušné slovní zásoby a porozumění mluvenému projevu. V rámci probíraných témat byli žáci srozumitelně seznamováni také s gramatickými zásadami a pravidly daného cizího jazyka.

V části hodin, zejména na 1. stupni, kde byla efektivita vzdělávání nižší, převládala frontální výuka s verbální převahou učitele, doplněná pouze řízeným rozhovorem nebo samostatnou prací žáků. Kooperativní formy činností v některých hodinách nebyly zcela účinné. Zvolené vzdělávací strategie vedly v některých případech k pasivitě části žáků, podporovaly zejména rozvoj vědomostí a dovedností žáků, menší pozornost byla věnována formování jejich

postojů. Kvalitu vzdělávacího procesu snižovaly dílčí metodické a didaktické nedostatky, např. nerovnoměrné zapojení žáků do výuky, nízká míra aktivizujících metod, scházející kooperace nebo využití stávajících znalostí žáků. Žáci měli malý prostor pro řešení problémů, rozvoj komunikativních dovedností a prosociálních schopností. Shrnutí učiva v závěru vyučovací hodiny neprobíhalo vždy efektivně, nebo zcela scházelo, nedocházelo tak k ověření splnění vzdělávacího cíle. Žáci nebyli vedeni k posouzení kvality práce své i vrstevníků podle předem daných kritérií. V menší míře byly úkoly ve výuce diferenciovány s ohledem na rozdílné pracovní tempo a vzdělávací možnosti žáků. V ojedinělých případech vyučující i žáci na 1. stupni využívali didaktickou techniku.

Spolupráce asistentů pedagoga s vyučujícími byla efektivní. Asistentky pedagoga poskytovaly nejen přiměřenou pomoc žákům se SVP, ale svou činností napomáhaly i plynulosti vzdělávacího procesu např. formou dopomoci ostatním žákům, organizační podporou, nebo přípravou učebních materiálů.

Rozmanitá nabídka projektů, vzdělávacích programů, školních a mimoškolních aktivit umožňuje žákům dále rozšiřovat a prohlubovat si vědomosti a dovednosti zejména v ekologické oblasti. Škola je zapojena do celostátního projektu „Recyklohraní“. Žáci se podílí na spoluorganizování „DNE ZEMĚ“, účastní se environmentálních aktivit na školní zahradě a ve školním arboretu, prostřednictvím práce v EKOTÝMU ovlivňují ekologické fungování celé školy.

Zájmové vzdělávání ve školní družině vhodně navazuje na základní vzdělávání, pozitivním znakem jsou četné akce, které přispívají k všestrannému rozvoji žáků. Řízené i spontánní činnosti a relaxace jsou přiměřeně časově rozvrženy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

K zjišťování a vyhodnocování individuálních výsledků vzdělávání žáků škola průběžně využívá běžné interní nástroje, např. písemné a ústní zkoušení. Zpětnou vazbu o míře dosažených kompetencí žáků podávají rovněž závěrečné práce žáků devátého ročníku zpracovávané a hodnocené podle předem známých kritérií. Individuální výsledky vzdělávání žáků jsou pravidelně sledovány a vyhodnocovány na jednáních pedagogické rady, konkrétní přijatá opatření ke zlepšování výsledků vzdělávání plynoucí z jejich analýzy však nejsou systémová.

Celkové výsledky vzdělávání žáků vykazují dlouhodobě průměrnou nebo mírně slabší úroveň. Výsledky vzdělávání jsou přiměřené s ohledem na složení třídních kolektivů, zejména na 2. stupni, kde je velký podíl žáků s OMJ či SVP. Díky celé škále efektivních opatření dosahují žáci se SVP dobrých výsledků. Na konci druhého pololetí školního roku 2018/2019 dosáhlo 20 % z nich průměrného prospěchu, který byl lepší, než celkový průměr třídy, do níž byli zařazeni, polovina vykazovala pouze mírně slabší prospěch.

Motivací žáků k dosahování dobrých vzdělávacích výsledků je pravidelné oceňování dobrého prospěchu pochvalou a oceněním. Pochvaly převažují nad kázeňskými opatřeními. Snížený stupeň z chování byl udělen pouze jednotlivcům.

Adaptace dětí přípravných a žáků prvních tříd na školní prostředí je bezproblémová. Přispívá k tomu spolupráce s mateřskými školami, motivační hodnocení žáků, individuální přístup pedagogů a rovněž realizované aktivity. Zdařilou integraci dětí v přípravné třídě dokládají i záznamové archy s hodnocením jejich individuálního pokroku. K průběžnému hodnocení dětí jsou vhodně využívána portfolia prací. Vzdělávání v přípravné třídě je diferencováno

podle plánu výchovného a vzdělávacího rozvoje. Individuální pokroky dětí jsou pravidelně sledovány a vyhodnocovány, efektivně slouží hodnocení rozvoje a učení dítěte.

Škola systematicky identifikuje individuální potřeby žáků se SVP, OMJ i ohrožené školním neúspěchem. Koordinátorka inkluze, která je zároveň speciálním pedagogem, vhodně realizuje spolupráci s dalšími odbornými institucemi, dlouhodobě sleduje a pravidelně vyhodnocuje proces individuální integrace žáků. Na základě vlastní diagnostiky škola účinně poskytuje podporu žákům v prvním stupni podpůrných opatření, vypracovává a vyhodnocuje plány pedagogické podpory, efektivně realizuje výuku českého jazyka pro cizince. Na základě doporučení školských poradenských zařízení jsou vhodně nastavena a realizována další podpůrná opatření. Škola se aktivně zapojila do projektu „Klíč k úspěchu“, jehož cílem je podpora integrace cizinců a inkluzivní vzdělávání všech žáků.

Školní preventivní strategie je funkční. Řada účinných aktivit, např. třídnické hodiny, vede k posilování vzájemných vztahů důvěry mezi učiteli a žáky a k včasné identifikaci případných problémů. Využívanými nástroji jsou mj. adaptační kurzy 6. tříd, práce s třídními kolektivy a pravidelné preventivní programy. Problematiku prevence sociálně patologických jevů účelně doplňuje vzdělávacích obsah některých předmětů. Důležitou úlohou v předcházení negativním jevům představuje pestrá nabídka mimoškolních aktivit a kroužků.

Závěry

Vývoj školy

Od posledního inspekčního hodnocení došlo ke změně ve vedení školy. Nová ředitelka kontinuálně rozvíjí nastavenou koncepci výchovně vzdělávacího procesu a profilaci školy.

Silné stránky

- vstřícný a respektující přístup pedagogů k dětem a žákům ve výuce,
- efektivní využívání různých metod a forem výuky na 2. stupni,
- výborná úroveň vzdělávání v přípravné třídě,
- četné environmentální aktivity rozvíjející pozitivní vztah dětí a žáků k přírodě.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- metodické a didaktické nedostatky v části výuky na 1. stupni,
- nízké využití žakovského hodnocení své práce nebo práce spolužáků podle předem známých kritérií,
- chybí pravidelné projednávání významných opatření a přijímání účinných opatření, týkajících se vzdělávací činnosti na úrovni školy.

Příklady inspirativní praxe

- průběh vzdělávání a vyhodnocování výsledků vzdělávání dětí v přípravné třídě.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- více uplatňovat kooperativní učení, zejména na 1. stupni,
- ve vyšší míře uplatňovat diferenciaci a individualizaci ve výuce vzhledem k rozdílným schopnostem a pracovnímu tempu žáků,
- zaměřit se na efektivní využívání sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků a hodnocení podle předem známých kritérií,
- pravidelně vyhodnocovat výsledky vzdělávání žáků a přijímat účinná opatření v metodických orgánech a v pedagogické radě.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola, Praha 9 – Černý Most, Gen. Janouška 1006 vydaná na základě usnesení Zastupitelstva městské části Praha 14 č. 18/ZMČ/2015 ze dne 10. 3. 2015
2. Jmenování ředitelky školy s účinností od 1. 8. 2016
3. Koncepce rozvoje základní školy Generála Janouška
4. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ze dne 1. 9. 2017
5. Plán kontrolní činnosti na školní rok 2019/2020
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Strom poznání“ platný k termínu inspekční činnosti
7. Školní řád platný k termínu inspekční činnosti
8. Vnitřní řád školní družiny platný k termínu inspekční činnosti
9. Vzorek ze žákovských knížek žáků ve školním roce 2019/2020
10. Vzorek dokumentace žáků se SVP platných v termínu inspekční činnosti
11. Školní matrika vedená ve školním roce 2019/20120 k termínu inspekční činnosti – vybraná dokumentace
12. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní roky 2018/2019 a 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
13. Kniha úrazů vedená k termínu inspekční činnosti
14. Minimální preventivní program pro školní rok 2019/2020
15. Rozvrhy hodin ve školním roce 2019/2020
16. Vzorek z personální dokumentace pedagogických pracovníků k termínu inspekční činnosti
17. Účetní závěrka za rok 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Kateřina Poláková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Kateřina Poláková v. r.

Mgr. Martin Krupa, školní inspektor

Mgr. Martin Krupa v. r.

Mgr. Jiří Mikoláš, školní inspektor

Mgr. Jiří Mikoláš v. r.

Mgr. Karel Pešina, školní inspektor

Mgr. Karel Pešina v. r.

Ing. Marta Dykovská, kontrolní pracovnice

Ing. Marta Dykovská v. r.

Bc. Šárka Snížková, kontrolní pracovnice

Bc. Šárka Snížková v. r.

V Praze 15. 11. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jaroslava Budilová,
ředitelka školy

Mgr. Jaroslava Budilová v. r.

V Praze 22. 11. 2019

